

Ikt. szám: NKE/655-3/2016

VÁLLALKOZÁSI SZERZŐDÉS

amely létrejött egyrészről:
Székhely: Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Adószám: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.
Intézményi azonosító: 15795719-2-51
Törzsszám (PIR törzsszám): FI 99859
Számlavezető pénzügyintézet: 795713
Számlasszám: Magyar Államkincstár
KSH Statisztikai számjel: 10023002-00318259-00000000
Képviselő neve, beosztása: 15795719-5842-312-01
mint megrendelő (a továbbiakban: **Megrendelő**), Prof. Dr. Patyi András, rektor

másrészről:
Székhely: Opus-Stone Kőipari Mérnöki Betéti Társaság
Adószám: 2115 Vácszentlászló, Kaszáló u. 17.
Cégjegyzékszám: 22281603-2-13
Számlavezető pénzügyintézet: 13-06-056975
Számlasszám: K&H Bank
Képviselő neve: 10402991-50526584-81501008
mint vállalkozó (a továbbiakban: **Vállalkozó**), Kovács István, üzletvezető

(a továbbiakban együtt: **Felek**) között az alulírott helyen és időben az alábbi feltételek mellett:

Preambulum

Jelen szerződés a Megrendelő által meghirdetett „Kossuth szoborcsoport restaurálása” tárgyban, a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (továbbiakban: Kbt.) 98. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt szabályozásnak megfelelően lefolytatott eljárás eredményeként a Megrendelő, illetve a Vállalkozó között jön létre, a Megrendelő eljárást megindító felhívása, dokumentációja, a Vállalkozó, mint nyertes Ajánlattevő által a közbeszerzési eljárás vonatkozásában tett ajánlata alapján.

1. A szerződés tárgya

1.1. A Megrendelő a következő feladat (a továbbiakban: „**Feladat**”) elvégzését és átadását rendeli meg a Vállalkozótól: az Orczy-kertben (Budapest, VIII. ker. Orczy út 1.) felállítandó Kossuth-szoborcsoport restaurálása az 1. számú mellékletben foglalt terv szerint.

1.2. Vállalkozó a Feladat teljesítését elvállalja.

1.3. Vállalkozó kijelenti, hogy a Feladat teljesítésének elvállalása és elvégzése semmiféle jogi akadályba nem ütközik. Kijelenti továbbá, hogy a Feladat elvégzéséhez szükséges feltételekkel, szakértelemmel és jogosítványokkal rendelkezik.

2. A szerződés teljesítésének időtartama és helye

2.1. A Vállalkozó a Feladatot az alábbi határidőre teljesíti: a szerződés hatálybalépésétől számított **90 nap, de legkésőbb 2017. június 25.** a teljesítési határidő.

2.2. Vállalkozó határidő előtti teljesítése abban az esetben szerződésszerű, ha Megrendelőt megfelelő időben előre értesítette, és Megrendelő azt elfogadta.

2.3. A Feladat teljesítésének helye: a szoborcsoport tárolási helye: Nyergesújfalu, Ipari Park, hrsz. 015/4. illetve Vállalkozó telephelye.

3. Díjazás és fizetési feltételek

3.1. A Vállalkozó a Feladat szerződésszerű, hiánytalan és hibátlan elvégzése ellenében vállalkozói díjra jogosult. A vállalkozói díj összege: 62.439.527,- Ft + 27% ÁFA, azaz hatvankettőmillió-négyszázharminckilencezer-ötszázhuszonhét forint plusz 27% általános forgalmi adó (a továbbiakban: „Vállalkozói díj”).

3.2. A Vállalkozó a Megrendelő által aláírt teljesítésigazolás alapján jogosult a Vállalkozói díjról szóló számlát kiállítani.

3.3. A finanszírozás alapja: a 1681/2015. (IX. 24.) Korm. határozat 1. pont d) alpontjában foglalt forrás biztosítása, mely szerint a Kormány egyetért a Kossuth Lajos emlékműnek a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen történő elhelyezésével, és felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy az emlékmű restaurálásához és újbóli felállításához szükséges legfeljebb 160,0 millió forint forrás biztosításáról gondoskodjon.

3.4. A számlát a teljesítésigazolással ellátott számla kézhezvételét követő 30 napos fizetési határidővel Megrendelő egyenlíti ki – figyelemmel a Ptk. 6:130. § (1)–(2) bekezdéseire – a Vállalkozó részére a szerződésben megjelölt forint bankszámlájára történő átutalással.

3.5. Felek a Kbt. 135. § (8) bekezdésében foglaltak szerint a nettó Vállalkozói díj 35%-nak megfelelő előleg kifizetésében állapodnak meg: 21.853.834,- Ft + 27% ÁFA azaz huszonegymillió-nyolcszázötvenháromezer-nyolcszázharmincnégy forint plusz 27% általános forgalmi adó.

3.5. Felek kötelesek alkalmazni az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 36/A. §-ában foglaltakat.

3.6. A Megrendelő jogosult a Vállalkozó által benyújtott számlával szemben kifogással élni.

3.7. Amennyiben a Vállalkozó alvállalkozót vesz igénybe, Megrendelő a Kbt. 135. § (3) bekezdése szerint teljesíti a kifizetést.

3.8. Megrendelő előírja a Kbt. 136. § (1)–(2) bekezdéseiben foglaltak alkalmazását.

4. A szerződő Felek jogai és kötelezettségei

4.1. Felek jogai és kötelezettségei

4.1.1. A Vállalkozó a Feladatot saját költségén köteles elvégezni.

4.1.2. A Vállalkozó alvállalkozó igénybevételére a Megrendelő előzetes írásbeli hozzájárulásával jogosult. A Vállalkozó a jelen szerződés teljesítése során mindig a Megrendelő utasításai szerint és érdekeinek megfelelően köteles eljárni.

4.1.4. A Vállalkozó a szerződés aláírásával elismeri, hogy minden olyan adatot, információt, alapanyagot, tartalmat és anyagot megkapott, amelyre a Feladat szerződés szerű végrehajtásához szüksége van, a Megrendelő pedig elismeri, hogy minden olyan igényét elmondta és minden olyan információt megadott, amelyeket a szerződés megkötésének napjáig szükségesnek tart.

4.1.5. Vállalkozó a jelen szerződés teljesítése során gondosan és szakszerűen köteles eljárni. A Vállalkozó köteles a Megrendelő konkrét eseti utasításait figyelembe venni. A Megrendelő részéről utasítási joggal Dr. Horváth József, az NKE Főtitkára rendelkezik.

4.1.6. A Vállalkozót elszámolási és kiadási kötelezettség terheli. A Vállalkozó köteles mindazt a dolgot kiadni a Megrendelőnek, amihez a Feladat elvégzése során és eredményeképpen jutott, kivéve, amit a vállalkozás teljesítéséhez felhasznált. Az elszámolás a szerződés megszűnésekor/megszüntetésekor esedékes.

4.1.7. A tevékenység végzésének feltételeit a Vállalkozó úgy köteles megszervezni, hogy biztosítsa a tevékenység szakszerű, gazdaságos és határidőre történő befejezését.

4.2. Adatfelhasználás

4.2.1. A Vállalkozó elismeri, hogy a részére bármilyen módon átadott adatok, információk a Megrendelő közfeladatainak ellátását szolgálják ezért, azok kezelése és felhasználása fokozott biztonságot és körütekintést igényel. A fokozott biztonságot és az ezzel járó fokozott követelményeket is vállalja Vállalkozó betartani.

4.2.2. A Megrendelőre vonatkozó vagy vele összefüggésbe hozható adatok, információk közzétételéhez, továbbításához, másolásához, terjesztéséhez, felhasználásához kizárólag az érintett, azaz a Megrendelő előzetes, engedélyező tartalmú kifejezett írásbeli hozzájárulása szükséges.

4.2.3. A Vállalkozó kötelezi magát a tudomására jutott bizalmas szervezeti információk védelmére, a megszerzett információk szigorúan bizalmas kezelésére, amely keretében a Vállalkozó semmilyen nemű információt, adatot - amelynek titokban tartásához Megrendelőnek jogos érdeke fűződik - nem adhat át a Megrendelő előzetes engedélye nélkül harmadik személy részére.

4.3. Teljesítési igazolás

Az 1.1. pontban meghatározott Feladat szerződés szerű, hiánytalan, hibátlan teljesítése után a Megrendelő teljesítésigazolást állíthat ki. A teljesítés igazolására Dr. Horváth József, az NKE Főtitkára jogosult.

4.4. A Vállalkozó szavatossággal tartozik különösen azért, hogy:

- a Feladat eredményére vonatkozóan harmadik személynek nincsen olyan joga, amely a Megrendelő felhasználási vagy más jogát akadályozná, vagy korlátozná;
- az elvégzett Feladat, létrehozott eredmény, a jogszabályoknak, szabványoknak, egyéb hatósági előírásoknak megfelel, a jelen szerződés céljának betöltésére mind minőségében, mind mennyiségében alkalmas;
- a szerződés keretén belül általa elvégzett szolgáltatás és az ehhez használt termékek megfelelnek a magyar jogszabályoknak, valamint a termékekre, szolgáltatások végzésére vonatkozó magyar szabványokban, műszaki előírásokban foglaltaknak.

4.5. Szerződést biztosító mellékkötelezettségek:

Késedelmi kötbér: olyan okból történő késedelmes teljesítés esetén, melyért Vállalkozó felelős, Megrendelő késedelmi kötbérre jogosult, melynek napi mértéke a nettó Vállalkozói díj 0,5%/naptári nap; maximális mértéke a nettó Vállalkozói díj 10%-a.

Hibás teljesítési kötbér: olyan okból történő hibás teljesítés esetén, melyért Vállalkozó felelős, Megrendelő hibás teljesítési kötbérre jogosult, melynek napi mértéke a nettó Vállalkozói díj 0,5%/naptári nap; maximális mértéke a nettó Vállalkozói díj 10%-a.

Meghiúsulási kötbér: Vállalkozó, amennyiben a szerződésben előírt teljesítési határidőt elmulasztja, Megrendelő jogosult felszólítani az új teljesítési határidő megjelölésével. Amennyiben Vállalkozó az új határidőt sem tartja be, akkor köteles a nettó Vállalkozói díj 20%-ának megfelelő mértékű meghiúsulási kötbér megfizetésére.

A kötbérek abban az esetben érvényesíthetők, ha Vállalkozó olyan okból, amelyért felelős, megszegi a szerződést.

Vállalkozó az általa végzett tevékenység eredményére 12 (tizenkettő) hónapos jótállási kötelezettséget vállal.

4.6. Hibás teljesítés, a kötelezetti késedelem:

4.6.1. A Vállalkozó hibás vagy késedelmes teljesítése esetén Megrendelő mindaddig megtagadhatja a teljesítésigazolás kiadását és a Vállalkozói díj megfizetését, amíg Vállalkozó nem, vagy nem szerződésszerűen (hibásan) teljesít. A Felek jelen szerződés eredményeként kizárólag a jelen szerződésben is rögzítettek szerint hibátlan teljesítést fogadnak el vállalkozói teljesítésként.

4.6.2. A Megrendelő a Vállalkozó hibás teljesítését a Vállalkozó vagy alvállalkozója által elvégzett Feladatokra vonatkozó jogszabályi előírások, szakmai szabályok, módszerek, eljárási rend, valamint a jelen szerződés konkrét előírásai alapján jogosult megállapítani. A hibás teljesítés tényét megállapító jegyzőkönyv felvételét, ill. tételes hibajegyzék kiadását követően Vállalkozó egyeztetést jogosult kezdeményezni Megrendelővel.

4.6.3. Hibás teljesítésnek tekintendő, ha a Vállalkozó a hibás tevékenységéből adódóan a hiba a szerződés tárgyát képező Feladat elvégzésének egészére kihatással van vagy a Megrendelőnek ezzel összefüggésben kára származik. Az ezzel kapcsolatban felmerült kárát, költségét, elmaradt hasznát Megrendelő Vállalkozóval szemben érvényesítheti.

4.6.4. A Vállalkozó a saját felelősségében keletkezett hibákat a teljesítési igazolás kiállításának időpontjáig köteles haladéktalanul saját költségén kijavítani.

4.7. A szerződés megszüntetése, lehetetlenülés

4.7.1. A Megrendelő a szerződéstől a szerződés teljesítésének megkezdése előtt bármikor írásban elállhat, ezt követően pedig a szerződést bármikor, indokolás nélkül azonnali hatállyal írásban felmondhatja, azzal, hogy a Megrendelő elállása vagy felmondása esetén – ide nem értve, ha arra a Vállalkozónak felróható okból kerül sor – köteles a Vállalkozónak a Vállalkozói díj arányos részét megfizetni és a szerződés megszüntetésével okozott kárt megtéríteni azzal, hogy a kártalanítás a Vállalkozói díjat nem haladhatja meg.

4.7.2. Jelen szerződést a Felek közös megegyezéssel történő írásbeli megállapodással bármikor módosíthatják vagy megszüntethetik, figyelembe véve a Kbt. 141. §-ban foglalt előírásokat.

4.7.3. Jelen szerződést bármelyik fél jogosult a másik fél részére küldött írásbeli ajánlott, tértivevényes küldeményként feladott, indokolt értesítővel, azonnali hatállyal felmondani, amennyiben a másik fél súlyos szerződésszegést követ el, és azt a másik fél az erre történő írásbeli felszólítás kézhezvételétől számított 5 (öt) napon belül nem orvosolja, vagy az nem orvosolható.

4.7.4. A Vállalkozó súlyos szerződésszegésének minősül, különösen:

- a) ha a teljesítési határidő lejártá előtt nyilvánvalóvá válik, hogy a Vállalkozó a munkát csak

olyan számottevő kiséssel tudja elvégezni, hogy a teljesítés a Megrendelőnek már nem áll érdekében,

- b) hibás teljesítés esetén, ha a Vállalkozó a hiba kijavítását nem vállalja, vagy a hiba kijavítása a Megrendelő érdekeinek sérelme nélkül nem lehetséges.

4.7.5. Ha a teljesítés olyan okból válik lehetetlenné, amelyért egyik fél sem felelős, és

- a) a lehetetlenné válás oka mindkét fél érdekkörében vagy érdekkörén kívül merült fel, a Vállalkozót az elvégzett Feladat és költségei fejében a díj arányos része illeti meg;
- b) a lehetetlenné válás oka a Vállalkozó érdekkörében merült fel, díjazásra nem tarthat igényt;
- c) a lehetetlenné válás oka a Megrendelő érdekkörében merült fel, a Vállalkozót a díj megilleti, de a Megrendelő levonhatja azt az összeget, amelyet a Vállalkozó a lehetetlenné válás folytán költségben megtakarított, továbbá amelyet a felszabaduló időben másutt keresett vagy nagyobb nehézség nélkül kereshetett volna.

4.7.6. A szerződés megszüntetésére vonatkozó sajátos rendelkezésekről a Kbt. 143. §-a rendelkezik. A Kbt. 143. § (1) bekezdésében foglaltak bekövetkezése esetén Megrendelő a szerződést felmondhatja vagy a Ptk.-ban foglaltak szerint a szerződéstől elállhat, illetve 143. § (2)-(3) bekezdésében foglaltak bekövetkezése esetén a Megrendelő jogosult és köteles a szerződést felmondani illetve a Ptk.-ban foglaltak szerint attól elállni.

5. A Megrendelő és a Vállalkozó tájékoztatási kötelezettsége

5.1. A Vállalkozó köteles a Megrendelőt minden olyan körülményről haladéktalanul értesíteni, amely a Feladat eredményességét vagy kellő időre történő elvégzését veszélyezteti, vagy gátolja. A Vállalkozó felelősséggel tartozik az értesítés elmulasztásából eredő kárért.

5.2. Vállalkozó köteles és jogosult a célszerűtlen, a szakszerűtlen, a jogellenes magatartást szorgalmazó és a teljesítést késleltető, vagy terhesebbé tevő utasításokat és feltételeket Megrendelőnek jelezni. Amennyiben a figyelmeztetés ellenére Megrendelő fenntartja az utasítását, Vállalkozó a Megrendelő kockázatára és felelősségére végzi el az adott feladatrészt.

5.3. A Felek kötelesek a szerződés teljesítése során kölcsönösen együttműködni, egymásnak minden szükséges felvilágosítást, információt megadni és arról tájékoztatást adni.

5.4. A Vállalkozó a Feladat teljesítéséről mind papír alapú, mind elektronikus levél formájában értesíti és tájékoztatja a Megrendelőt.

6. A Felek a jelen szerződés teljesítésének elősegítése érdekében kapcsolattartó személyeket jelölnek meg

6.1. A Felek megállapodnak, hogy a megjelölt kapcsolattartók személyében történt változásról a másik Felet haladéktalanul, de legkésőbb 2 (kettő) munkanapon belül értesítik.

6.2. A kijelölt kapcsolattartók minden olyan kérdésben jogosultak eljárni, amely összefügg a szerződéssel, de nem jelenti a szerződés módosítását. A kapcsolattartás joghatályos nyilatkozat tételére nem jogosít fel. A kijelölt kapcsolattartók írásbeli felhatalmazásuk bemutatását követően írják alá az átadási és átvételi jegyzőkönyveket.

Kapcsolattartó a Megrendelő részéről:

Név: Dr. Horváth József

Telefonszám: +36 1 432 9000

E-mail: horvath.jozsef@uni-nke.hu

Kapcsolattartó a Vállalkozó részéről:

Név: Kovács István

Telefonszám: +36 70 379 2142

E-mail: opusstone@invitel.hu

1083 Budapest, VIII. Ludovika tér 2. | Tel: (1) 432-9000
Postai cím: 1441 Budapest, Pf.: 60. | Email: nke@uni-nke.hu

6.3. A Felek megállapodnak, hogy felmondási, vagy más, e szerződéssel összefüggő lényeges nyilatkozataikat tértivevényes ajánlott levélben közlik egymással, azzal, hogy a közlés időpontja a tértivevényen igazolt átvétel napja. Ha a levél „nem kereste”, „az átvételt megtagadta” vagy „ismeretlen helyre költözött” postai értesítéssel érkezik vissza, ez esetben a levél a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő 5. munkanapon kézbesítettnek tekintendő.

7. Vegyes és záró rendelkezések:

7.1. A Felek rögzítik továbbá, hogy a jelen szerződéssel összefüggő adatok nem minősülnek üzleti titoknak, azok nem tarthatók vissza üzleti titokra hivatkozással, amennyiben azok megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát törvény közérdekből elrendeli. A Vállalkozó tudomásul veszi, hogy a fenti tilalom nem vonatkozhat a közzététel körébe eső adatokra.

7.2. A Felek rögzítik, hogy a jelen szerződés típusát, tárgyát, a Felek nevét, a jelen szerződés értékét, időtartamát, valamint ezen adatok változását a Megrendelő hivatalos lapjában vagy honlapján, weboldalán közzéteheti.

7.3. A Vállalkozó nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel a Megrendelő pénzügyi, gazdasági érdekeit sértené, vagy veszélyeztetné. A Vállalkozó a jelen szerződés teljesítésével összefüggésben tudomására jutott üzleti és egyéb titkot, más hasonló adatot, információt köteles bizalmasan kezelni, azokat kizárólag a jelen szerződés teljesítéséhez használhatja fel.

7.4. A Vállalkozó kijelenti, hogy a jelen szerződés elvégzéséhez átadott adatokat, információkat semmilyen más szerződésben nem alkalmazza, azokkal vissza nem él.

7.5. Vállalkozó kijelenti, hogy a nemzeti vagyronról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 3. § (1) bekezdés 1. pontja szerint átlátható szervezet. Vállalkozó e nyilatkozatban foglaltak változása esetén arról haladéktalanul köteles a Megrendelőt tájékoztatni. A valótlan tartalmú nyilatkozat alapján kötött visszterhes szerződést a Megrendelő jogosult azonnali hatállyal felmondani vagy - ha a szerződés teljesítésére még nem került sor - a szerződéstől elállni.

7.6. A Felek kijelentik, hogy a jelen szerződés megkötésére vonatkozó jogszabályokat betartották, a rájuk vonatkozó belső előírásoknak megfelelően jártak el, a szerződés érvényességéhez további hozzájárulásra vagy nyilatkozatra nincs szükség.

7.7. A Vállalkozó képviselője kijelenti, hogy a Vállalkozó képviselőjére és a jelen szerződés aláírására megfelelő jogosultsággal rendelkezik azzal, hogy az ezzel összefüggésben felmerülő károkért a polgári jog szabályai szerint felelősséggel tartozik a Megrendelő felé.

7.8. A Felek a jelen szerződés teljesítése során kötelesek kölcsönösen együttműködni egymással, valamint a szerződés módosítását igénylő körülményekről kötelesek haladéktalanul tájékoztatni egymást.

7.9. A Felek a jelen szerződésből eredő esetleges jogvitákat elsősorban tárgyalásos úton kötelesek rendezni.

7.10. A jelen szerződésben nem vagy nem kellő részletességgel szabályozott kérdések tekintetében a Felek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a magyar jog egyéb rendelkezéseit tekintik irányadóknak.

7.11. A Felek a jelen szerződést elolvasták, megértették, majd mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag írták alá. A szerződés 4 (négy) darab eredeti, egymással teljes egészében megegyező példányban készült, amelyekből 1 (egy) darab a Vállalkozónál, 3 (három) darab pedig a Megrendelőnél marad.

7.12. A szerződés hatálybalépése: Megrendelő egyoldali jognyilatkozatával történik. A hatályba léptetésre a szerződés aláírásától számított 5 (öt) hónap áll Megrendelő rendelkezésére.

7.13. A szerződés hatálybalépését követően Vállalkozó a restaurálandó szoborcsoportot átveszi felelős megőrzésre.

Budapest, 2016. december 29.

.....
Megbízó
Prof. Dr. Patyi András
rektor
Nemzeti Közszolgálati Egyetem

.....
Vállalkozó

OPUS-STONE
Kőipari Mérnöki Belső Társaság
2118 Vácozentlázió, Kaszálóúton 17.
Adószám: 22281803-2-13

Opus-Stone Kőipari Mérnöki Bt.
képviseli: Kovács István üzletvezető

Pénzügyi ellenjegyző:

.....
Dr. Nászné Brózsely Tünde
gazdasági főigazgató

Jogi ellenjegyző:

.....
dr. Csanády Szabolcs
jogtanácsos
16188
Nemzeti Közszolgálati Egyetem
post. Ludovika tér 2.
jogtanácsosi irodavezető

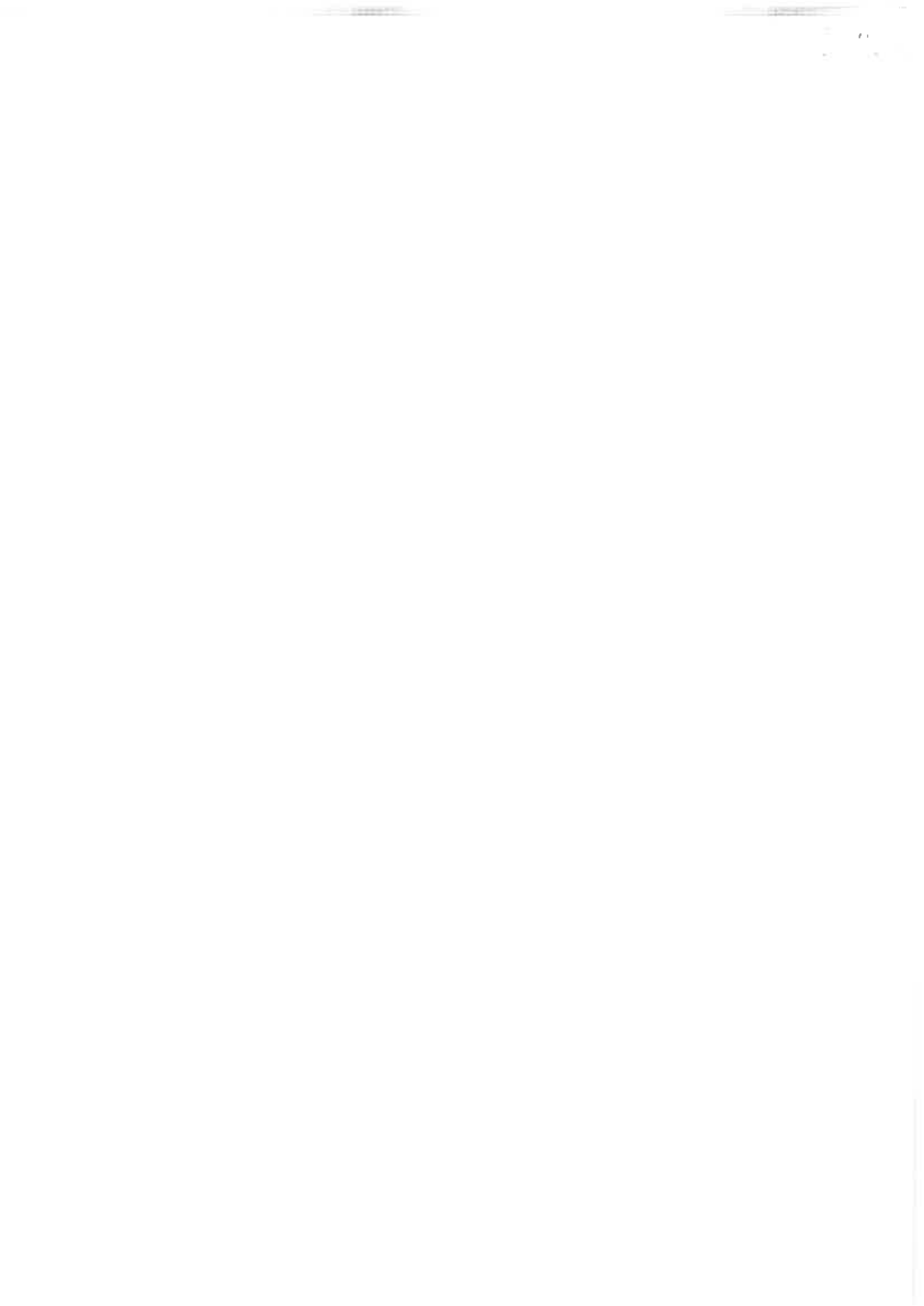
Mellékletek:

1. számú melléklet: A Kossuth-szoborcsoport restaurálási és felállítási terve
2. számú melléklet: A Vállalkozó ajánlata

A Kossuth-szoborcsoport restaurálási és felállítási terve

Kovács István
Felelős műszaki vezető: A-13-6390/2011
okleveles építésmérnök
okleveles épület-fenntartási szakmérnök
okleveles kőipari szerkezet-építő szakmérnök

Papp János
műemléki szakértő: 21-0280
okl. restaurátorművész
okl. műemlékvédelmi szakmérnök

Történelmi előzmények:

1927-ben Horthy Miklós kormányzó felavatta a Kossuth-emlékművet, Horvay János (1884 – 1975) munkáját és az óta viseli a tér Kossuth Lajos nevét. Az emlékmű Kossuthot és az első felelős magyar kormány tagjait ábrázolta kőből faragva.

Mivel Rákosi alatt nem találták elég mozgalminak az alkotást, egy 1951-es minisztertanácsi határozat alapján feldarabolják és eltávolítják. Az emlékmű először az Új Köztemetőbe került, majd 1959-ben Dombóvár városa elszállította az emlékmű részeit.

Horvay eredeti elképzelésétől eltérve nem egységesen kezelték az alkotást, az akkori kormány tagjait külön-külön állították fel egy parkban 1972-ben.

Az eltávolított Horvay-féle emlékmű helyére 1952-ben állított új kompozíciót, az 5 méter magas Kossuthot ábrázoló főalakot Kisfaludi Stróbl Zsigmond (1884 -1975) mintázta.

1955-ben elkészítette a másik Kossuth szobrát a Millenniumi emlékműre az eltávolított I. Ferenc József helyére. Ennél a másik szobornál Kossuthot, mint államférfit mintázta meg.

Az Országgyűlés határozata alapján az emlékmű lebontása után az eredeti helyére építették vissza Horvay János alkotását

A bronzszobrok bontása és leemelése:

A szoborcsoport bontását a mellékalakokkal kezdtük.

Az első feladat a rézlemez fedés eltávolítása volt.

Az illesztéseknél felolvasztottuk a forrasztóanyagot és az elemeket szétválasztottuk. Ezután következett az ablakok nyitása a lábakon, melynek célja a rögzítés módjának megállapítása volt.

A vizsgálatok eredménye a következő:

Az öntést követően vélhetően a rövid határidő miatt a belső magot nem távolították el a lábakból és bent maradtak a mag rögzítésére szolgáló vasakat is. Ezért az 1986-os felújítás során bebetonozták ezeket a vasakat is, melyek rögzítő elemeként funkcionáltak. A belső mag anyaga nem egységes, mert általában vízteljes fehérhomokot használtak, de volt ahol agyagot is találtunk, ami a viaszveszejtéses technológia eredményeként kerámiává égett ki. (pl.: a parasztasszonynál, a honvédnél).

Ezek az anyagok nagyon erősen rögzítették a belső vasalást és az elhelyezés során kötöttek a betonhoz is.

Az ablakokat követő vágások - melyek a cipők talpa alatt futottak - elkerülhetetlenek voltak.

Az eredeti rögzítési elemek a lábak meghosszabbításával képzett „dobozok” voltak, amelyeket a továbbiakban „dobozoknak” nevezünk, mivel valójában a kialakítása és funkciója más, mint a plintosznak. Az utolsó felújítás során a rögzítést oly módon készítették el, hogy egy „I” gerenda szerkezetre hegesztették fel a rögzítésül szolgáló laposvasakat, melyekhez csavarokkal rögzítették a „dobozokat”.

Ezután egy erős, sok cementet tartalmazó betonnal töltötték ki az emlékmű vízszintes, felső részeit.

Az eredeti rögzítési elemeket kilyukasztották és azokba a beton befolyt és körülvette az öntés során alkalmazott magrögzítő vasait is.

A kivitelezés során felmerült kérdésként, hogy miért nem vészik ki a dobozokat?

Erre a választ megadják a feltárt rögzítési pontok.

Körülvégni a leemelés előtt lehetett volna, de alulról felfelé kivésni a rögzítő vasat miközben a szobor felettünk áll és közben van egy fészkerkezet is, meghaladja a jelenleg alkalmazható technológiai szintet. Hasonló volt a probléma a Kossuth szobor plintoszával is, azzal a különbséggel, hogy ebben az esetben felfülről nyitottak ablakokat 1986-ban és öntötték be a betont a belső, már előre megvasalt részbe.

Előtte áttörték a szerelőfalakat a beton átfolyását biztosítandó. Ezáltal sikerült a szerelőfalakat és a rögzítő csavarokat is bebetonozni, ami igencsak megnehezítette a bontást. Ezután az ablakokat lezárták oly módon,

hogy vörösréz lemezt ónnal forrasztottak a nyílásokra.

A gondokat tetézte, hogy az összes szobornál a beton miatt nem lehetett hozzáférni a szerelőfalak csavarjaihoz sem.

Megjegyzem, hogy a csavarok némelyike, vasoxidá alakult. Ez egyben arra is utalt, hogy a felújítást előbb-utóbb meg kellett volna oldani. A bent maradt rögzítő elemek kibontása az emlékmű belső, vasbeton szerkezetének bontása során kerül kiemelésre.

Az emlékmű alapjának bontása során figyelhettük meg a szobrokat tartó vasszerkezetet.

A „dobozok” nagy része a bontás során oly mértékben károsodott, hogy újbóli felhasználása nem lehetséges. Az előző felújítás során nagyon erős betont használtak. A légkalapács nem bírta az anyaggal ezért JCB gépre szerelt bontókalapáccsal lehetett elvégezni a feladatot. Ennek a gépnek a használata tette tönkre az eredeti rögzítő elemeket.

A restaurálási folyamatok leírása

A nagyméretű szobor bronzba öntése során a mintát részekre bontják és a belső oldalon úgynevezett szerelőfalakat alakítanak ki. A szerelőfalak általában a felületre merőleges mintázott kb. 8-10 cm magas „szalagok”, melyeket összejelölnek, átfúrnak. Ezekbe a furatokba helyezett csavarokkal rögzítik a szobor elemeit.

Ezeket a csavarokat vasból készítik és a bronz és vas közötti elektropotenciál különbség miatt a vas, mint pozitívabb fém rohamos pusztulásnak indul.

Ezért az első feladat a szobrok szétbontása., vagyis a rögzítő csavarok eltávolítása.

A szobrok mérete nehezíti a bontási folyamatokat, ezért folyamatosan alá kell támasztani a részeket daruzás közben.

A szobrok felületét korábban patinálták ezért látható a sötét, majdnem fekete szín. Az eltelt idő alatt kloridos és szulfátos korrózió alakult ki több helyen.

A kloridokról tudni kell, hogy folyamatosan pusztítja a bronz anyagát és nem hoz létre úgy nevezett nemespatinát. A nemespatina védi a felületet. Ezért kell a szobrok elemeit megtisztítani. A tisztítást szemcseszórással végezzük, melyhez finom Fehérvárcsurgói homokot használunk.

A szobroknál kivágott részeket a restaurálás során visszahegesztjük AVI technológia alkalmazásával, miként az eddig általunk már korábban restaurált szobroknál.

A módszer lényege az, hogy nem alkalmazunk sem folyatószer, sem hozzáadott bronzanyagot, hanem Argon gáz védelme alatt összeolvasztjuk a szobor elemeit. Tehát a szobor anyagát nem keverjük másféle bronzal. Ezzel elejét vesszük a potenciálkülönbség kialakulásának és a későbbi korrózióknak.

A szobrok összeépítjük, melyhez rozsdamentes csavarokat használunk.

Az összeépítés után a felületet felkraccoljuk, vagyis felkeféljük. A kefélés során a felület selyemfényt kap, ami a plasztikát kiemeli.

A szobrokat ezután patinazzuk, melyhez kénmájat használunk. Ezt követi egy finomabb kefélés a plaszticitás hangsúlyozására.

A kész szobrokat konzerváljuk egy mikrowachsszos keverékkel.

A szobrok elhelyezéséhez és rögzítéséhez kialakítunk egy belső vázát, mely csatlakozik a posztamensben kialakítandó vaskonstrakcióhoz.

Bronz szobor leemelés közben

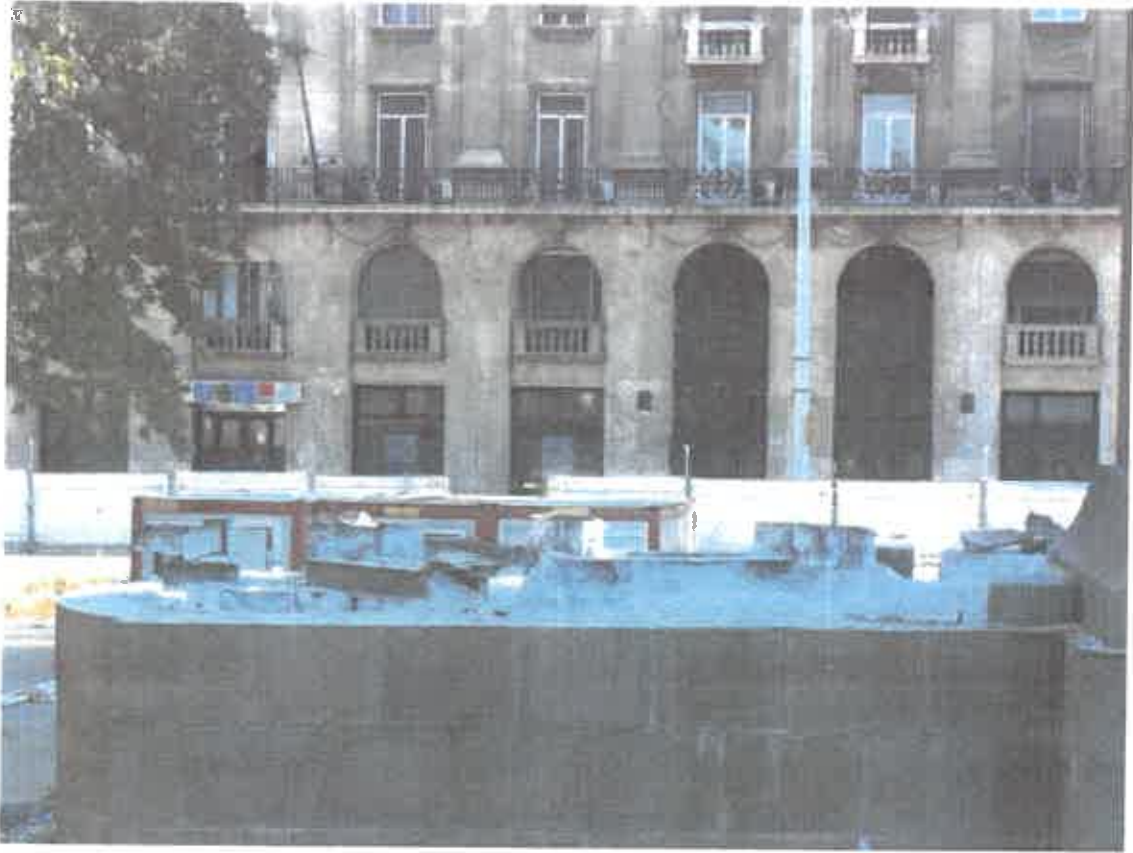

Kossuth Lajos bronz szobor leemelés közben

szep

OLA

I tartók kibontás után

Ajánlattételi nyilatkozat (Felolvasólap)

Tárgy: „Kossuth szoborcsoport restaurálása”

Tisztelt Ajánlatkérő!

Alulírott Kovács István, mint az Opus-Stone Kőipari Mérnöki Betéti Társaság ajánlattevő cégjegyzésre / közös képviseletre jogosult képviselője nyilatkozom, hogy fenti tárgyú közbeszerzési eljárásban ajánlatot teszek / teszünk¹

Ajánlattevő 1	
Neve:	Opus-Stone Kőipari Mérnöki Betéti Társaság
Címe:	2115 Vácszentlászló, Kaszáló utca 17.
Székhelye:	2115 Vácszentlászló, Kaszáló utca 17.
Ajánlattevő 2. (adott esetben)	
Neve:	
Címe:	
Székhelye:	

Egyösszegű nettó ajánlattételi ár (HUF)	62.439.527.-Ft
---	----------------

Vácszentlászló, 2016. december 08.

Ajánlattevő² cégszerű aláírása**OPUS-STONE**

Kőipari Mérnöki Betéti Társaság
2115 Vácszentlászló, Kaszáló utca 17.
Adószám: 22281803-2-13

¹ A megfelelő jelentkezési forma aláhúzendó / jelölendő

² Közös ajánlattétel esetében a konzorciumi megállapodás szerinti képviseleti joggal szinkronban.

